



GARD SVEEN

OD AUTORA SEVERSKÉJ DETEKTÍVKY ROKU 2014

PEKLO JE OTVORENÉ



premedia

premedia

GARD SVEEN

OD AUTORKY SEVERSKEJ DETEKTÍVKY ROKU 2014

PEKLO JE OVORENÉ

Edícia LABYRINT, 21. zväzok

582 podporila vydanie tejto knihy

Gard Sveen:
PEKLO JE OTVORENÉ

Prvé vydanie, www.premedia.sk

Helvete åpent © Gard Sveen, 2015
First published by Vigmostad & Bjørke, Norway
Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden
Slovak edition © Premedia Group, s.r.o.
Cover design © Dodo Dobřík
Translation © Zuzana Demjánová, 2016
ISBN 978-80-8159-373-4

*Ale neboj sa o mňa, priateľu, pretože ja som už videl
dokorán
brány pekelné.*

1988

Narodil sa spasiteľ, pomyslel si Tommy Bergmann.

Pozrel sa na dom, ktorý stál celkom pri ceste. V prostrednom okne sa svietilo, do zimnej tmy žiarila vianočná hviezda z pozlátenej mosadze.

Zhrbený človek v tmavom oblečení, vyzeral, akoby si auto sotva všimol. Tommyho parťák, starý Nordtrøndelagčan Kåre Gjervan, zabrzdil. Muž pri ceste pomaly kývol hlavou. Premeriavali sa navzájom: muži v policajnom aute a chlap v tmavom oblečení. Predné sklo zalievala plušť. Gjervan zvýšil frekvenciu stieračov. Muž pri ceste nepokojne prestupoval na mieste a civel pred seba, dokonca aj jeho pes stál ako primrazený a nespúšťal zrak z kuželov svetla, ktoré vrhali predné reflektory na aute. Sneh s dažďom udierali do zeme, akoby sa nič nedialo, akoby bol svet len takou tou sklenenou guľou, ktorou zatrasiete a v nej začne snežiť, a neexistovalo zlo. Ešte dlho potom si Tommy predstavoval, čo by sa asi stalo, keby v tej chvíli, presne v tom okamihu otvoril dvere na aute a rozbehol sa opačným smerom, naspäť do mesta, a bežal, až kým by mu nedošiel dych.

Kåre Gjervan ticho zanadával, presne tak ako na benzínke pri Mortensrude, keď sa Tommy načiahol po vysielacke, lebo ich zháňala centrála. Ostávala im ani nie hodina do konca služby, ale on sa nudil, nečakal, kým sa prihlási niekto iný. Tommy nebol ako starý Kåre, mal dvadsaťtri rokov, chcel niečo zažiť, nielen rátať minúty ako Gjervan, ktorý sa nevedel dočkať, kedy už bude doma so starou a deťmi.

Gjervan zopárkrát potľapkal radiacu páku, obrúčka pritom kovovo zacinkala.

„Nech si ten chlap so psom nasadne do auta,“ povedal.

V tej chvíli otvoril Tommy dvere a muž pri krajnici sa pohol.

Niekoľko minút sa kĺzali tmou, domy popri ceste redli, až ich napokon obklopil len hustý les. Cesta náhle zmizla, jednoducho sa rozpustila vo veľké nič, akoby práve zastali tam, kde sa všetko končí. Len predné

reflektory, ktoré osvetľovali kmene smrekov, ich ubezpečovali o tom, že svet pokračuje aj pred autom. Mokrý pes, nevinný labrador, naklonil hlavu nabok, keď sa Tommy otočil dozadu. Ešte stále mal ňufák čierny od krvi. Muž na zadnom sedadle mlčal a civel na predné sklo.

„Čo ste robili v lese?“ spýtal sa ho Tommy.

Muž neodvetil.

Kåre Gjervan poopravil spätné zrkadielko a premeral si muža, ktorý zavolať na políciu z jedného z domov pri hlavnej ceste.

„Vravím vám...,“ hlesol chlap.

Zmĺkol a zavrel oči.

„... je to dielo samotného diabla.“

Hoci mali silné baterky a pretínali les kuželmi svetla, všetko navôkol sa im videlo čierne. Tommymu Bergmannovi napadlo, že tu, hlboko v lese, azda neexistujú iné farby, možno sa sem dokonca aj uprostred letného dňa neprederú slnečné lúče, smreký rásťli husto vedľa seba a týčili sa nahor ako špendlíky z ihelníčka. Kåre Gjervan kládol sťažka jednu nohu pred druhú, postupoval rovnomerným tempom do lesa. Chlap kráčal hodný kus pred nimi, pes ho ťahal, akoby bol zapriahnutý do saní. Tommy o pár metrov zaostával, tak mocne stískal v ruke baterku, až sa mu jemné vrúbky na jej povrchu odtlačili do dlane. Pod nohami mu cvrčalo, ľadová voda mu vtekala do topánok, vo vzduchu bolo cítiť pach vlhkej zeme. Šiel tak rýchlo, ako vládol, aby dostihol Gjervana. Keď už mal jeho chrbát pred nosom, začul z lesa pred nimi hlas.

„Tu!“ zakričal muž so psom. Zdalo sa, že má čo robiť, aby psa udržal na vôdzke. Tommy sa pokúšal čo najmenej premýšľať.

„Pomôž mi,“ zašepkal o chvíľu. „Drahý Bože, musíš mi pomôcť.“ Zastali trochu obďaleč pri niekoľkých smrekoch, ktoré rásťli husto pri sebe. Kåre Gjervan mávol baterkou, potom ju spustil dole a zopár sekúnd počkal, akoby sa chcel pozbierať. Tommy zastal na úzkom chodníčku niekoľko metrov za nimi. Chlap pevne držal psa, ktorý sa mykal na vôdzke. Gjervan sa sklonil a odhodil niekoľko halúzok a konárov. Vtom prudko vstal a zaspätkoval. Baterka mu vypadla z ruky. Tommy stisol ešte mocnejšie tú svoju a pristúpil k nim.

Aj v bielom svetle baterky a dokonca aj napriek tomu, že tam musela ležať už dlho, ju rozpoznal. Kristiane Thorstensenová ležala v dvoch smetných vreciach zlepených lepiacou páskou. Ktosi sa usiloval prikryť ju konármi a machom. Pes ich stiahol a odhalil jej hlavu. Na niekoľkých miestach sa vrecia prederavili, dostali sa k nej i vtáky. Tvár napriek tomu pôsobila nedotknuto. Hoci bola pokrytá modrými škvrnami, vyzerala lepšie, ako Tommy predpokladal. Gjervan sa sklonil a opatrne

sa dotkol privesku na retiazke, ktoru dostala pri krste. Tommy zavrel oci a snazil sa nahovorit si, ze umrela iste rychlo.

Keď dorazili forenzní technici a odtiahli smetné vrecia nabok, zmizla akákoľvek jeho nádej na rýchlu smrť.

Bola ukrutne doriadená a on prestal veriť, že na tomto svete existuje aj niečo iné okrem zla.

Nedokázal odtrhnúť oči od ľavej strany jej hrude.

Jeden z technikov zamrmľal „zberateľ trofejí“ a zaprial mužovi, ktorý to vykonal, smrť. Potom už nevnímal nič, len Kåreho ruku na jeho chrbte predtým, ako všetko sčernelo.

Keď sa vracali po Enekabbveien naspäť do mesta, mlčali. Kåre Gjervan zastal na benzínke Shell pri Mortensrude a zaparkoval auto na tom istom mieste ako pred pár hodinami – v tme, pri stene. Načiahol sa po vysielacke a zavolať do centrály. Pokojným hlasom požiadal o „adresu“ a vyčkal, kým muž na druhom konci pochopí, o čom je reč. Novinári odpočúvali takmer každý druhý večer policajné vysielacky, ale toto im zrejme starý Gjervan nechcel darovať. Spýtal sa na meno kňaza oppsalskej farnosti a požiadal ich, aby zavolali kompetentných. Prečo si to spravil? pomyslel si Tommy. Teraz sa to už nedalo odčiniť, teraz, zatiaľ čo tu oni sedia, vydali sa prvé svorky novinárskych hyen do osloskej Godlie.

Sledoval Gjervanove ruky, zatiaľ čo si niečo značil do zošitka. Boli pevné, ani sa nezachveli, akoby sedel v nedeľu večer doma pri stole a písal vianočné pohľadnice. Tommymu sa do hrude zadrapil pazúr. Mal dvadsaťtri rokov a nikdy predtým nevidel mŕtveho človeka, a už vôbec nie zabitého človeka. A teraz, pomyslel si. Teraz má ísť za rodičmi, ktorí prišli o svoje dieťa.

„Dáš si niečo pod zub?“ spýtal sa Gjervan a otvoril dvere.

Tommy pokrútil hlavou.

„Musíš sa najesť.“

Opätovne pokrútil hlavou. Sedel v aute so zavretými očami a pokúšal sa pravidelne dýchať.

Ukázalo sa, že v prvú adventnú nedeľu sa budú musieť uspokojiť so zastupujúcim duchovným oppsalskej farnosti. Nemal auto, nuž ho vyzdvihli v Abildsø, kde si prenajímali byt na prízemí. Nebol oveľa starší od Tommyho a cestou ku Skøyenbrynetu, kadiaľ sa šlo do Godlie, hovoril o Kristiane, polohlasom sa ho vypytoval, či chodila do vetlandsåsenskej školy a či hrala hádzanú – akoby ešte stále žila.

„Nie je ľahké veriť v Boha,“ zašepkal pastor takmer nečujne, „keď sa

čosi také...“ Zdalo sa, akoby hľadal vhodné slovo. Tommy sa pristihol, že si praje, aby sa nikdy nedostali do cieľa, práve vtedy však už Gjervan zabočil do ulice Skøyenbrynet. Keď zastal pred na červeno namaľovaným domom Thorstensenovcov, uvedomil si – a tá myšlienka ho vydesila –, že nemajú, čo by viac ponúkli tejto rodine, mali len toto: troch ľudí v policajnom aute značky volvo. Viac toho nebolo, bol tu on, mladík, ktorý práve skončil policajnú akadémiu, mŕtvolne bledý vikár, ktorý vyzeral, akoby lutoval, že verí v Boha, a starý Kåre Gjervan. Keby nie jeho, nemali by sa vôbec o čo oprieť.

Tommymu sa zazdalo, že kráčajúc popri kríkoch, z ktorých opadali listy, zazrel v kuchynskom okne nejakú tvár. Dom vyzeral takmer opustene, len vonkajšia lampa svietila. Napadlo mu, že nie je ani kilometer od sídliska, kde vyrastal, no aj tak to bol iný svet, svet plný blahobytu, ktorý zrejme nikdy nezažije. Svet, ktorý sa o niekoľko sekúnd nenávratne zmení, roztriešti sa jediným stisnutím zvončeka.

Stáli na schodoch, nedokázali odtrhnúť oči od menovky na dverách. Bola to keramická tabuľka, ktorú zrejme vyrobilo v škole jedno z detí – možno Kristiane. Veľkými modrými písmenami s modrou glazúrou bolo na nej napísané: *Tu bývajú Alexander a Kristiane, Per-Erik a Elisabeth Thorstensenovci*. A teraz ju budú musieť sňať z dverí. Kristiane sa už nikdy domov nevráti, nikdy nezastane na schodoch a nepomyslí si, ako detinsky tá menovka vyzerá.

Cez kuchynské okno zazrel adventný svietnik na stole. Horela v ňom jedna sviečka. Tommymu sprvu napadlo, že je absurdné zapalovať ju, keď niekomu zmizne dcéra. Ale čože on vedel? Možno sa pokúšali žiť ako predtým a toto im pomáhalo dúfať, že ešte stále žije. Na schodoch začuli tupé buchnutie dverí. Tommy ťažko preglgol, srdce sa mu rozbúchalo, zachytil pohľad mladého vikára. Vo svetle vonkajšej lampy vyzeral ešte bledší ako predtým.

Keď sa dvere otvorili, všetci traja ustúpili o krok dozadu. Na prahu zastal muž. Kåre Gjervan si odkašľal. Muž vo dverách si ich premeriaval. „Ste Per-Erik Thorstensen?“ spýtal sa pokojným hlasom Kåre Gjervan. Muž sotva kývol hlavou.

Gjervan si ešte raz odkašľal.

„Áno?“ spýtal sa Per-Erik Thorstensen chvejúcim sa hlasom. Oči sa

mu zalievali slzami, akoby stačil pohľad na uniformy a zelenú bundu vikára – viac nepotreboval, všetko pochopil. No aj tak vycítili z jeho hlasu kvapku nádeje. Možno majú traja muži preňho dobrú správu, azda sa v túto prvú adventnú nedeľu stal zázrak.

Za Perom-Erikom Thorstensenom sa ozvali opatrné krky. Z druhého poschodia schádzala po schodoch žena. Zastala na chodbe s dlaňami pritisnutými k tvári.

„Je mi to ľúto,“ povedal Kåre Gjervan.

Keď žena vykrikla, Tommymu prebehol mráz po chrbte.

Zdalo sa mu, že nikdy neprestane.

Hystericky vzlykala, dokázal rozpoznať len päť slov.

„Všetko je to moja vina.“

Opakovala to stále dookola.

Všetko je to moja vina.

Jej muž sa zapotácal a zaspätkoval.

Bez toho, aby sa obrátil povedal:

„Elisabeth, Elisabeth.“

Kričala čoraz prenikavejšie, napokon sa mu videlo fyzicky nemožné, aby takto vydržala nariekať ešte čo i len chvíľu. Per-Erik Thorstensen sa oprel o stenu a prevrátil rad zarámovaných fotografií, ktoré stáli na bielizníku. Rinčanie rozbitého skla sa zmiešalo s výkrikmi Elisabeth Thorstensenovej. Kåre Gjervan pristúpil k Perovi-Erikovi Thorstensenovi a položil mu ruku okolo pliec.

Tommy si rýchlo vymenil pohľad s vikárom. Na sekundu či dve sa tí dvaja navzájom premeriavali, keď vtom si Tommy uvedomil, aké ticho sa v dome náhle rozhostilo. Okrem takmer nečujného zúfaleho plaču Pera-Erika Thorstensena, ktorý sa opieral o Kåreho Gjervana, všetko stíchlo. Tommy vošiel do chodby. Gjervan kývol smerom ku kuchyni, ktorá bola naľavo.

Tommy rýchlo kráčal po veľkom perzskom koberci v predsieni. Zvuky kuchynského riadu dopadajúceho na podlahu boli čoraz zreteľnejšie. Zastal vo dverách. Na stole sa v prievane trepotal plameň adventnej sviece. Na stoličke vedľa ležala vianočná hviezda, práve sa ju zrejme chystali povesiť.

Elisabeth Thorstensenová kľáčala na zemi. Zodvihla hlavu a apa-

ticky sa na Tommyho zahľadela. Zastal ako ochromený. Zahľadel sa jej do tváre a bol si takmer istý, že ju videl už predtým. Kedysi dávno. Na sieťnicu sa mu premietol obraz. Sekundu či dve to videl celkom zreteľne. Bola mladá, stála na dlhej chodbe a vystierala k nemu ruku.

Spamätal sa.

„Nerobte to,“ povedal a ukázal na jej pravú ruku.

Tisla si k zápästiu kuchynský nôž. Videl, že jej z neho už kvapká krv, no ešte si celkom neprerezala žily.

Opatrne sa k nej priblížil. Palubovka z borovicového dreva mu vyzgala pod nohami.

„Nedotýkaj sa ma,“ zašepkala. „Nedotýkaj sa ma, ty sviňa.“

Celou silou si prešla nožom po zápästí, pričom nevydala ani hláska. Ešte dobre, že si neprerezala žily pozdĺžne popri šľachách a že nôž nezaborila hlbšie do mäsa, napadlo Tommymu. Síce krvácala, ale krv ešte nestriekala. Čupol si k nej, no nebol dostatočne rýchly, stihla sa porezať ešte raz. Silno ju schmatol za pravé zápästie, ochabnuto mu v ruke ovislo, zdalo sa mu, ako by ju opustili všetky sily, okamžite pustila nôž na zem. Tommy ho odkopol preč. Svoju veľkú ruku tvrdo pritlačil na jej tenké zápästie, na čiernu krv a biele zárezy. Teplá krv mu rýchlo presakovala pomedzi prsty.

Hlava jej poklesla na jeho hrud', na koženú bundu uniformy. Pritisla sa mu ku krku, položil ľavú ruku na jej chrbát a pokúsil sa zavolať na Kåreho Gjervana – nie však príliš hlasno. Ten už medzitým pochopil, čo sa deje, kdesi za sebou začul, ako vydáva stručné príkazy, zachytil slová *sanitka, Skøyenbrynet*.

Pritisol jej dlaň ešte silnejšie k zápästiu a obzrel sa. Na stole len meter od neho ležala kuchynská utierka. Pokúsil sa vstať, ale Elisabeth Thorstensenová mu to nedovolila. Pustil jej zápästie, musel jej utierkou zastaviť krvácanie. Chytila mu ľavou rukou tvár a bola taká bledá, akoby mala každú chvíľu upadnúť do bezvedomia.

„Dieťaťko moje,“ hlesla. „Už nikdy neuvidím svoje dieťaťko.“

PRVÁ ČASŤ
NOVEMBER 2004

Keď sa pokúšal nahmatať na nočnom stolíku mobil, podarilo sa mu prevrhnúť budík a zhodiť ho na zem. V slúchadle sa ozval hlas veliteľa zmeny kriminálnej polície Leifa Monsena. Tommy Bergmann by vedel vymenovať tučť blížnych, ktorým dôveroval väčšmi ako tučnému Sørlandetčanovi. Bol detinský, vyslovený rasista a politicky napravo od Džingischána. Ale pokiaľ išlo o opis miesta činu, bol Monsen chlap, ktorého bolo treba brať vážne. Na kriminálke nebol nik, kto by sa mu vyrovnal. A keď vyhlásil, že miesto činu vyzerá hrozne, nemal dôvod neveriť mu.

Tommy začul slová lepiaca páska, nôž, kladivo a krv, ale nedokázal k nim zaujať stanovisko – akoby neboli skutočné. Až ďalšie slová ho naozaj zobudili.

„Nechápem, ako je to možné, ale musel to spraviť ten istý chlap,“ vyhlásil Monsen. Na okamih započul v jeho hlase zúfalstvo. „Poslal som po teba auto.“

V tom okamihu, ako Tommy položil, začul zvuk motora. Dole na ulici zabrzdilo prudko auto a spálňu ožiaril modrý policajný maják.

Svetlo majáka maľovalo steny v Svartdalskom tuneli, šofér rýchlo zapol sirénu na prístrojovej doske, auto si razilo cestu medzi dvoma jazdnými pruhmi.

„Takže vy ste Bergmann,“ ozval sa mladý uniformovaný poručík zo sedadla spolujazdca. Tommy zamrmlal čosi ako odpoveď. Toto nebol vhodný čas na rozhovor. Navyše si nebol prvý raz vo svojom živote istý, na čo mladík naráža, ako hlboko do systému prenikli povedačky.

Viac si toho nestihol pomyslieť, lebo auto zastalo na ulici Frognerveien. Zablokovali ju dve policajné autá a sanitka. Záblesky modrého svetla sa šmýkali po stenách domov. Pri vchode stál policajt v uniforme, uši mal vyštipané od zimy do červena, odvčera večera sa riadne ochladilo.